

Dlouhá stoka mezi Novou Vsí a Čistou. Foto Přemysl Tájek.

Dlouhá stoka

Petr Jiran

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les se kromě celé řady přírodních výjimečností může pochlubit také nejednou technickou památkou. Patří k nim i rozsáhlé vodní dílo vybudované v souvislosti s rozvojem důlní činnosti v 16. století a s tím spojenou potřebou velkého množství vody pro pohon čerpacích zařízení, drticích stoup a rudných mlynů. Vodní kanál dnes nese jméno Dlouhá stoka a jeho délka přesahuje 24 km. Začíná u bezpečnostního přelivu Kladského rybníka v nadmořské výšce 813 m a končí nad obcí Krásno v 720 m n. m.

Středověkým cínovým dolům v okolí Horního Slavkova zpočátku postačovala voda z místního potoka, ale s rozvíjející se těžbou a změnou technologie zpracování rudy se začalo vody nedostávat. Horníci proto v okolí dolů vybudovali několik umělých rybníků a kanálů. Vody však bylo stále málo, a proto se tehdejší majitel bečovského panství Hanuš Pluh z Rabštejna rozhodl ke stavbě nového přivaděče. Uzavřel s opatem tepelského kláštera dohodu o využití vod z okolí Kladské a pověřil zeměměřiče Hanse Roßmeisla, aby možnost přivést od sudu až do slavkovských dolů prověřil. Po pěti letech stavby bylo unikátní dílo v roce 1536 dokončeno. S postupem doby bylo na Dlouhé

stoce vybudováno celkem 35 mostů a 13 zatvorených pro rozvod vody k dalším náhonům. Pro provoz kanálu by vydán provozní řád a najati pracovníci pro pravidelnou údržbu. Jak postupně ubývalo v okolí dolů dřevě nutné k výdřevě chodeb a stavbě důlních zařízení, začala Dlouhá stoka sloužit i k plavení dřeva. K tomu bylo nutné vodní dílo posílit. Vznikl proto Nový rybník (dnes zvaný též Mýtský) a zvýšena byla též hráz Kladského rybníka.

S poklesem těžby v hornoslavkovském ložisku začala Dlouhá stoka ztrácet na svém významu. Přestávala být udržována a postupně chátrala. Po 2. světové válce se Dlouhá stoka dostala do správy Státních statků, což téměř znamenalo její zkázu. Statky využívaly koryto k napájení dobytka a na některých místech ho dokonce zasypaly nebo rozoraly jeho břehy. K výraznému zlepšení došlo až po roce 1989. Koryto bylo postupně opraveno, tok vyčištěn a z velké části vede podél Dlouhé stoky cestička. Z ní si můžete prohlédnout nejen toto unikátní stavební dílo s řadou původních mostků, jezů a přepadů, ale potěšit se i okolní přírodou. S účinností od října roku 2014 byla Dlouhá stoka s Kladským a Novým rybníkem prohlášena za národní kulturní památku. ■